

Rapport Friskere geiter Del 2 Forprosjekt

Hensikten med forprosjektet var å kartlegge smittestatus for CAE, byllesjuka og paratuberkulose samt finne ut interessen for å sanere. Landbruksdepartementet bevilget 500.000 til dette forprosjektet i 2004.

Gjennomføring

Spørreskjema

Det er sendt ut spørreskjema til alle kjente geiteholdere. Dette dreide seg om sjukdomsstatistikk og interesse for sanering. Vi har undersøkt også hvor mange som hadde både sau og geit.

Smittestatus:

Vi startet med å kartlegge smittestatus i alle buskaper vi har kommet i kontakt med

Mjølkebesetninger:

CAE:

Tankmjølkprøve, blodprøver der antistoffnivået var lågt, utprøving av tankmjølktest for om mulig å bruke den i overvåking i sanerte besetninger

Byllesjuka:

Blodprøve der det ikke var kliniske symptom og CAE-antistoffnivå var lågt

Paratuberkulose:

I alle besetninger som blir med i prosjektet og der det ikke er ferske resultat fra før. Undersøkt 1010 dyr med ny test "IFN- γ ". Denne er tenkt brukt i overvåking av sanerte besetninger.

Sau

Vi har startet i en del kombinerte besetninger å undersøke CAE og byllesjuka.

Resultat og vurdering

Spørreskjema

Vi fikk inn 302 svar på spørreundersøkelsen.

Interesse

Ja =178 Nei = 103 Mest interesse i Nordland, minst i Møre og Romsdal

	Sjukdomsdata - eigar si vurdering		
	Har sjukdommen	Synleg	Svært synleg
Byllesjuka geit	215	204	76
Byllesjuka sau	12	10	2
CAE	158	113	32
Paratuberkulose	19	11	0

Prøvetaking for kartlegging

Tankmjølkprøver og oppfølging med blodprøver

520 besetninger ble testet for CAEV-antistoff. 460 var positive og 60 negative. Det vil si at 88% av alle besetninger er smittet med CAEV. De besetningene som har sanert gjennom Friskere geiter 1 var negative i tankmjølkundersøkelsen. Denne testen blir utviklet videre ved TINE mastittlaboratoriet i Molde.

Blodprøver

I noen av de 60 besetningene som var negative på tankmjølk er vi kommet i gang med blodprøvetaking. Til nå er det funnet 5 besetninger som er negative på alle dyr både når det gjelder CAE og byllesjuka. I en besetning er det funnet noen få CAE-positive dyr. Disse blir slaktet og ny test gjennomført i besetningen før neste kjeing.

I tre besetninger er det påvist byllesjuka ved hjelp av serologi. I tillegg kjenner vi flere som har kliniske symptom på byllesjuka. I disse besetningene blir det bare sporadisk tatt blodprøver for påvisning av CAE. Dette blir gjort i en del tilfeller for å motivere brukeren, da det har vist seg at blodprøver av egne dyr er en viktig motivasjonsfaktor for å sette i gang med sanering.

For at en skal slippe å slakte alle dyrene, er det nødvendig at ingen har byllesjuka eller paratuberkulose.

Paratuberkulose

Dette er en B-sjukdom, og 40 besetninger er pålagt restriksjoner, dvs at det er påvist bakterier i avføring.

Ny analysemetode, IFN- γ

Vi har undersøkt 1010 dyr, av disse er

- 862 negative (85%)
- ingen geiter som ikke er vaksinert, var sterkt positive.
- 64 av de antatt vaksinerte var sterkt positive.
- 9 antatt negative var svakt positive. I tillegg er 9 av de vaksinerte svakt positive.
- 59 prøver ble underkjent (5,8%). I tillegg ble 7 prøver fra vaksinerte dyr underkjent
- Det må tas 68 nye prøver i januar

CAE på sau

Det er undersøkt CAEV på sau i 9 besetninger som har både sau og geit, til sammen 219 dyr. 37 dyr har fått påvist CAEV-antistoff. Variasjon mellom besetninger på fra ett positivt dyr til ca 40% av dyra. Disse undersøkelsene fortsetter i andre besetninger ut året og vil bli videreført også senere.

Byllesjuka på sau

I disse besetningene er det ikke blitt påvist byllesjuka. Disse undersøkelsene fortsetter også.

Økonomi:

Summert rekneskap for Fase 2 forprosjekt

informasjonsmøter, forberedelse og reiser	kr 102 711,61
CAE-testing geit og sau	kr 128 675,55
byllesjuketesting geit og sau	kr 38 450,00
paratubtesting geit	kr 222 860,00
prøvetaking geit og sau	kr 25 828,32
Sum i følge bilag	kr 518 525,48

Konklusjon

Kartleggingen viste at det er stor interesse for å starte sanering. Det er også blitt en større bevissthet om smittestatus for de tre sjukdommene.

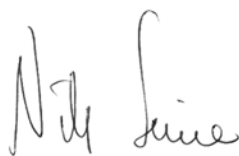
Analyse av tankmjølkprøver viste seg å være svært nyttig.

Det ble påvist CAE-smitte i 88% av besetningene. Tankmjølkresultatene er sendt til produsentene og har også bidratt sterkt til å motivere til arbeid med smittesanering og smittebevissthet. Noen nye smittefrie besetninger ble funnet. Videre oppfølging med blodprøver av enkeltdyr viste at analyser av tankmjølkprøver vil være nyttig i det videre arbeidet og som en rimelig overvåkning senere.

CAEV ble påvist i svært variabel forekomst blant sauer i kombinerte besetninger. Det viser at også sauene må følges opp ved sanering i kombinerte besetninger

Test av en ny metode for paratuberkulose viste seg å være meget lovende og kan bli et godt hjelpemiddel i saneringen av paratuberkulose. Denne analysen viste også at saneringen i besetningene i Friskere geiter 1 har lyktes med hensyn til paratuberkulose.

Ås/Vang den 20/12/2004

Nils Leine

Tor Lunder